

ایران و آمریکا پشت میز مذاکره در ژنو؛ توافق دور از دسترس نیست

در حالی که شاید نتوان به صورت جدی هیچگونه پیش بینی از مذاکرات هسته‌ای ایران در دوره های اخیر داشت اما به نظر می‌رسد مذاکرات ژنو ۲ می‌تواند در مسیر پیشرفت برای دستیابی به توافق جامع بسیار تأثیرگذار باشد.

همشهری آنلاین: در حالی که شاید نتوان به صورت جدی هیچگونه پیش بینی از مذاکرات هسته‌ای ایران در دوره های اخیر داشت اما به نظر می‌رسد مذاکرات ژنو ۲ می‌تواند در مسیر پیشرفت برای دستیابی به توافق جامع بسیار تأثیرگذار باشد.

مهر نوشت: دور تازه مذاکرات هسته ای ایران از فردا در ژنو سوئیس آغاز خواهد شد. محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان در رأس تیم مذاکره کننده هسته ای (سید عباس عراقچی، مجید تخت روانچی معاونان وزیر امور خارجه، حمید بعیدی نژاد مدیر کل سیاسی وزارت امور خارجه و کارشناسان و حقوقدانان) بامداد فردا راهی ژنو خواهند شد.

مذاکرات هسته‌ای این بار نیز طبق روال چندین دوره گذشته پیش از برگزاری جلسه رسمی بین ایران و کشورهای 5+1 با دیدارهای دو جانبه آغاز می‌شود.

مذاکرات دو جانبه بار دیگر با گفتگوهای ایران و آمریکا شروع می‌شود. البته با این تفاوت وزرای امور خارجه نیز راهی ژنو می‌شوند تا پس از حدود بیش از یک ماه بار دیگر پشت میز مذاکره در مقابل یکدیگر بنشینند.

دیدارهای دو جانبه ایران و آمریکا فردا در ژنو به ریاست محمد جواد و ظریف و جان کری و با حضور اعضای تیم مذاکره کننده دو کشور خواهد بود.

ظریف و کری پس از یک ماه پشت میز مذاکره

ظریف و کری آخرین بار تقریباً 3 آذر ماه بود که در وین پشت میز مذاکره نشستند، زمانی که گمانه زنی های بسیاری در روزهای پیش از آن برای دست یابی به یک توافق جامع بین ایران و 5+1 با توجه به پایان مهلت تعیین شده از اولین تمدید توافقنامه ژنو وجود داشت. اما در آخرین مذاکرات وزرای خارجه ایران و آمریکا تصمیم نهایی بر تمدید 7 ماهه مذاکرات گرفته شده، تمدید که یک دوره 4 ماهه و یک دوره دو ماهه را در نظر گرفت. برای دست یابی به توافق جامع در مرحله اول و نگارش جزئیات در مرحله بعد. این تمدید در حالی صورت گرفت که در همان روزها وزرای خارجه حاضر در وین از جمله وزیر امور خارجه انگلیس تأکید داشتند دست یابی به توافق در کمتر از 4 ماه نیز امکان پذیر خواهد بود.

اکنون دومین دور مذاکرات ژنو پس از تمدید دوباره توافقنامه نوامبر ژنو در حالی صورت می‌گیرد که بیش از یک ماه از مدت تعیین شده گذشته است و طرفین برای دست یابی به توافق جامع بر اساس آنچه ذکر شد کمتر از 3 ماه فرصت دارند.

اولین دور این مذاکرات در ژنو در تاریخ 24 آذر ماه در حالی بود که مذاکرات در سطح معاونان برگزار شد و تقریباً پس از حضور پرهیاهوی وزرای خارجه 6 کشور و رسانه های سراسر دنیا در وین در کمتر از چند هفته قبل، مذاکراتی آرام بود. مذاکرات آرام و کم خبری که به نظر می‌رسید بیشتر به بررسی جزئیات پرداخته است و نزدیک شدن در راهکارهایی که برای اختلافات باقی مانده روی میز از جمله بحث تحریم در نظر گرفته شده است.

نتیجه این مذاکرات آرام تا چند روز بعد و پس از تعطیلات ژانویه با اعلام رسمی گفتگوی تلفنی وزیر امور خارجه کشورمان و موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا شکل دیگری به خود گرفت.

تنها چند روز بعد از این گفتگوی تلفنی تاریخ مذاکرات که پیش از این نیمه ژانویه اعلام شده بود، 18 ژانویه تعیین و خبرهای مربوط به حضور وزای خارجه ایران و آمریکا در ژنو منتشر شد.

اما با اعلام این خبرها وزیر امور خارجه آمریکا بار دیگر برای رایزنی های پیش از مذاکرات دست به کار شد.

90 دقیقه با سلطان عمان

جان کری در جریان سفری که به هند و پاریس داشت برای دیدار با سلطان قابوس، پادشاه عمان راهی آلمان شد. کری روز شنبه 20 دی ماه به گفته رسانه های غربی دیداری 90 دقیقه ای با سلطان قابوس داشت که البته خبری درباره گفتگوهای این دیدار منتشر نشد. اما دیدار وزیر امور خارجه آمریکا تنها چند روز پیش از مذاکرات هسته ای ایران با سلطان عمان که در سال های گذشته همواره به عنوان میانجی ایران و آمریکا عمل کرده در حالی صورت گرفت که جان کری در آخرین دور مذاکرات وین نیز پیش از آغاز مذاکرات در پاریس با همتای عمانی خود گفتگو کرد و حتی در جریان مذاکرات در وین نیز اخبار غیر رسمی از حضور بن علوی، وزیر امور خارجه عمان در وین و در حاشیه مذاکرات هسته ای ایران خبر داد.

به گزارش خبرگزاری رویترز، جان کری، وزیر خارجه آمریکا پس از این دیدار و در جریان سفر خود به هند گفت که در صدد است در دیدار روز چهارشنبه با محمد جواد ظریف، وزیر خارجه ایران، اوضاع درباره موضوع هسته ای را ارزیابی کند و تیم مذاکره کننده را برای دور تازه مذاکرات که قرار است روز 15 ژانویه (25 دی ماه) در ژنو برگزار شود، راهنمایی کند. او افزود: قرار است در این نشست اوضاع را ارزیابی کنیم تا جهت دهی لازم را به تیم هایمان ارائه دهیم. ثانيا، امیدواریم که بتوانیم روند را تسریع کنیم تا به پیشرفت بیشتری دست یابیم.

البته این اظهارات جان کری در حالی بود که وزیر امور خارجه کشورمان روز پیش از آن در نشست خبری مشترک با وزیر امور خارجه قبرس در تهران گفت: روز چهارشنبه بنده و کری در ژنو گفتگو خواهیم کرد. درباره همه موضوعات مربوط به بحث هسته ای و البته تنها بحث هسته ای گفتگو خواهیم کرد و این مسئله در دستور کار است و اینکه ببینیم آیا می شود مذاکرات را تسریع و به جلو هدایت کرد.

وزیر امور خارجه کشور ادامه داد: مذاکراتی که ما و ایالات متحده در بحث هسته ای داشته ایم، استثنایی بوده و استثنایی باقی می ماند، ما در مباحث دیگر مذاکره ای نداریم و در موضوع هسته ای نیز مذاکرات محدود به همین موضوع بوده است و باید دید تا چه میزان مذاکرات برای رسیدن به راه حل مفید است.

وی تاکید کرد: ما میزان مفید بودن مذاکرات را تحت بررسی داریم و مذاکرات بنده با کری و مذاکرات همکاران ما در همین راستا است.

دست لابی صهیونیستی در مذاکرات هسته ای ایران

البته تحرکات آمریکا پیش از مذاکره با ایران به همین جا ختم نمی شود. کاخ سفید نیز امروز اعلام کرد که باراک اوباما، رئیس جمهور آمریکا با بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی درباره مذاکرات هسته ای ایران گفتگو کردند. این گفتگو در حالی صورت گرفته است که تقریبا این امر به یک عادت دیرینه در مورد طرف آمریکایی تبدیل شده است که پیش از هر بار مذاکرات هسته ای با ایران از همپیمانان صهیونیستی خود مشورت بگیرند و در حالی که مقامات آمریکایی در اظهارات خود دائما بر تلاش و جدیت برای رسیدن به توافق جامع با ایران تأکید می کنند ادامه چنین رویکردی از موضوعات اصلی در جریان مذاکرات هسته ای است که به نظر می رسد در هر دور جدیت آمریکا را زیر سؤال می برد.

رویکرد مشورت و گفتگو با رژیم صهیونیستی در حالی است که پیش از این اخباری از مذاکرات وین نیز منتشر شد که از نقش رژیم صهیونیستی در جلوگیری از حصول توافق در وین خبر می داد.

بنیامین نتانیاهو نخست وزیر اسرائیل تنها چند روز بعد از پایان مذاکرات در در سخنانی ضبط شده برای نشست موسسه بروکینگز در واشنگتن با ابراز خوشحالی از رسیدن به تفاهم نهایی در نشست اخیر ایران و گروه 5+1 در وین، فشارهای اسرائیلی را یکی از دلایل عدم تفاهم نهایی در موضوع هسته ای دانست و تمديد مذاکرات را فرصتی برای وارد کردن فشار بیشتر به ایران و از بین بردن برنامه هسته ای این کشور.

نخست وزیر رژیم صهیونیستی در حالی از ابراز نقش و فشار برای عدم دست یابی به توافق ابراز خوشحالی کرد که برخی از منابع در جریان مذاکرات وین نیز بیان کرده بودند، ایران و 5+1 در روزهای پایانی مذاکرات در وین برای دست یابی به توافق به شدت نزدیک شده بودند و تنها تغییر موضع ناگهانی آمریکا در لحظات آخر باعث تمديد مذاکرات شد.

چنین جریاناتی حاکی از آن است که لابی صهیونیستی همچنان نقش مهمی را در تصمیم گیری های آمریکا دارد و چنین رویکردی با ادعای مقامات آمریکایی برای دست یابی به توافق با ایران در تناقض محرض است.

به هر حال گفتگوهای ایران و آمریکا از فردا در ژنو در حالی آغاز می شود که سرگئی ریابکوف ، معاون وزیر امور خارجه روسیه نیز دو روز گذشته را در تهران مشغول مذاکرات هسته ای با مقامات کشورمان بوده است.

گفتگو با روسیه در تهران نیز در حالی وزیر امور خارجه کشورمان برای اولین بار از توقعات ایران از روسیه برای ایفای نقش جدی تر در مذاکرات صحبت می کند و تنها چند روز پیش از مذاکره با آمریکا قطعا در روند مذاکرات و جزئیاتی که می تواند منجر به نزدیکی طرفین در ایده های موجود باشد بی تأثیر نخواهد بود .

به هر تقدیر در حالی که شاید نتوان به صورت جدی هیچگونه پیش بینی از مذاکرات هسته ای ایران در دوره های اخیر داشت اما به نظر می رسد مذاکرات ژنو2 می تواند در مسیر پیشرفت برای دست یابی به توافق جامع بسیار تأثیرگذار باشد و شاید در صورتی که طرف آمریکایی قادر باشد به دور از لابی های صهیونیستی و در فضایی مستقل و منطقی تصمیم گیری کند دست یابی به توافق تا کمتر از 3 ماه باقی مانده چندان دور از دسترس نباشد.